

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1924

N:o 23.

Innehåll: N:o 23. Ålands landstings beslut om antagande av vallag för landskapet Åland.

N:o 23.

Ålands landstings beslut om antagande av vallag för landskapet Åland.

Föredragen för REPUBLIKENS PRESIDENT den 4 juli 1924.

Utfärdat i Mariehamn den 20 augusti 1924.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit nedanstående

VALLAG

för landskapet Åland.

I KAP.

Om valmyndigheter.

§ 1.

I god tid, innan landstingsmannaval äger rum, skall landskapsnämnden tillsätta en centralnämnd med en ordförande och fyra medlemmar samt lika många suppleanter, vilken centralnämnd sammanträder i Mariehamns stad.

Är ordförande eller ledamot i centralnämnden uppställd såsom kandidat till landstingsman eller på annat sätt jävig, träde suppleant i hans ställe.

Centralnämnden anställer en sekreterare och nödig personal till sitt biträde.

§ 2.

Landstingsmannaval förrättas i varje kommun eller, om kommun för förrättande av riksdagsmannaval är indelad i flere röstningsområden, i varje sådant område.

Vallokal upplåtes i varje röstningsområde av kommunen.

§ 3.

I varje landskommun skola kommunalfullmäktige i början av januari månad det år, under vilket tiden av tre år från senaste landstingsmannaval tilländagår, tillsätta en valnämnd, bestående av en ordförande och två medlemmar, för att inom kommunen förrätta landstingsmannaval. Dock skall, om på grund av landshövdingens förordnande nya val förrättas, ny valnämnd utses i januari månad året efter det, varunder sagda val ägt rum.

Är kommunen indelad i röstningsområden, tillsättes en sådan nämnd för varje område.

Ordförande och ledamöter i valnämnd jämte erforderliga suppleanter för dem skola väljas bland valberättigade personer, vilka äro bosatta i kommunen, och fortfar deras uppdrag till dess ny nämnd utsetts.

§ 4.

I stad är magistraten valnämnd.

Är staden indelad i röstningsområden, fördelar sig magistraten för själva valförrättningen i motsvarande antal avdelningar och inkallar vid behov medlemmar i dessa.

Finnes ej magistrat, skall ordningsrätt fullgöra magistratens i denna lag stadgade åligganden.

II KAP.

Om vallängd.

§ 5.

Vallängd för röstningsområde uppgöres av dess valnämnd.

Är stad indelad i röstningsområden, uppgöres vallängd för varje område av magistraten.

§ 6.

Såsom underlag för vallängdens uppgörande skall vederbörande mantalsskrivare inom januari månad det år, under vilken tiden av tre år från senaste landstingsmannaval tilländagår, tillställa valnämnden en efter by och hemmansnummer eller, i stad, efter stadsdelar och kvarter uppställd förteckning över alla enligt föregående års mantalslängd inom röstningsområdet bosatta personer, vilka under en oavbruten följd av fem år haft laga bo och hemvist på Åland och vid förstnämnda års ingång uppnått 21 års ålder.

Förutom denna förteckning uppgöre

mantalsskrivaren tre tilläggsförteckningar, en för det första, en för det andra och en för det tredje av de nästföljande tre åren, vilka envar i enahanda ordning upptaga de inom röstningsområdet bosatta personer, som under året närmast före det, för vilket förteckningen är uppgjord, fyllt tjuogoett år samt, beträffande sin bosättning på Åland, fylla i föregående moment angivna villkor.

Är omständighet veterlig, som utesluter någon i sådan förteckning upptagen person från valrätt, skall därom antecknas vid hans namn i längden.

§ 7.

Så snart den i 6 § omnämnda förteckningen inkommit, skall valnämnden sorgfälligt granska förteckningen samt däri införa sådana valberättigade personer, som tilläventyrs blivit utelämnade så ock från förteckningen utesluta envar, som icke tillkommer valrätt. Förteckningen förses härå med påskrift, att den utgör röstningsområdets vallängd för landstingsmannaval, och underskrives av nämndens medlemmar.

Vid granskning bör kronolänsman eller stadsfiskal närvara, varjämte vederbörande prästerskap och församlingsföreståndare äro pliktiga att med ledning av kyrkoböcker och register lämna valnämnden erforderliga upplysningar.

§ 8.

Vallängd skall från och med den 1 till och med den 15 mars vara å lämpligt ställe inom röstningsområdet under behörig tillsyn framlagd för granskning, varom bör tillkännagivas i den ordning, som för kommunala kungörelser är stadgad.

Förmenar någon, att han obehörigen uteslutits från eller annan obehörigen upptagits i vallängden, och vill begära rättelse, inlämne skriftligen avfattat änd-

ringsyrkande till valnämnden den 16 mars före klockan tolv på dagen eller därförinnan till nämndens ordförande.

§ 9.

De inkomna skrifterna föredragas i valnämnden den 16 mars efter klockan tolv.

Innehåller skrift yrkande, att någon i vallängden upptagen skall från längden avföras, utfärde nämnden samma dag tillkännagivande härom till denne, med anvisning, att han äger å angivet ställe taga del av skriften och senast den 1 april före klockan tolv till nämnden ingiva skriftlig förklaring.

Sådant tillkännagivande inlämnas under omslag, varå emottagarens namn och boningsort äro tecknade, å närmaste postanstalt; dock är nämnden obetaget att låta på annat sätt tillställa honom det samma. Är hans boningsort icke känd, anslås tillkännagivandet å lämpligt ställe i det hus, där kommunala sammanträden hållas, och i stad i rådhuset.

Blanketter till dylika tillkännagivanden tillhandahållas valnämnderna genom landskapsnämndens åtgärd.

§ 10.

Sedan föredragning av de inkomna skrifterna, och, i händelse tillkännagivande enligt 9 § 2 mom. utfärdats, av de till äventyrs ingivna förklaringarna, slutförts, insändas handlingarna jämte valnämndens å dem tecknade yttrande till landshövdingen, vilken har att utan dröjsmål meddela utslag i anledning av de gjorda yrkandena.

Förklaring i anledning av yrkande, som i 9 § 2 mom. nämnts, må dock ingivas även till landshövdingen, så länge ärendet ännu icke av denne avgjorts.

§ 11.

Landshövdingens utslag i fråga röran-

de vallängd tillsändes valnämnden, som låter kungöra utslaget och till landshövdingen insänder bevis om dagen, då sådant skett.

Om utslaget bör nämnden underrätta dem, vilka utslaget gått emot, genom tillkännagivande, som under omslag med emottagarens namn och boningsort inlämnas till postbefordran.

Utslaget skall under sju dagar från kungörandet ligga till påseende i stad hos magistraten och på landet hos valnämndens ordförande .

§ 12.

Vill någon söka ändring i landshövdingens utslag ,göres det genom besvär, vilka ingivas till landshövdingen senast före kl. tolv å fjortonde dagen efter det utslaget kungjordes.

Hava besvär inkommit, insände landshövdingen dem, jämte avskrift av utslaget och handlingarna i ärendet, genast efter nämna tids utgång till högsta förvaltningsdomstolen; men i motsatt fall underrättas landshövdingen valnämnden, att utslaget vunnit laga kraft.

Högsta förvaltningsdomstolen låter genom landshövdingen tillställa valnämnden sitt utslag i saken.

§ 13.

Har ej yrkande om ändring i vallängden inom föreskriven tid ingivits till valnämnden, teckne denna å längden intygan, att densamma äger laga kraft.

Har ändringsyrkande framställts, skall nämnden, sedan yrkandet avgjorts genom utslag, som vunnit laga kraft, i vallängden införa däri tilläventyrs påkallade ändringar och tillika vid varje ändring angiva utslaget, på grund varav den vidtagits, varefter längden förses med intygan, att den, sålunda ändrad, äger laga kraft.

Vallängd, som äger laga kraft, lände vid valet orubbad till efterrättelse.

§ 14.

Böra på grund av landshövdingens förordnande nya val förrättas innan vallängd ånyo i ovan stadgad ordning upprättats, skall den senaste vallängden jämte i 6 § omnämnda tilläggsförteckningar tjäna såsom vallängd.

§ 15.

Före nyvalen bör vallängden undergå sådan granskning som i 7 § sagts samt omedelbart därefter under tio dagar vara under behörig tillsyn inom röstningsområdet framlagd, varom bör kungöras.

Yrkande om rättelse i vallängden skall inom samma tid hos nämnden skriftligen framställas. Avser yrkandet, att någon bör från längden uteslutas, delgive nämnden skriften i den i 9 § omförmälda ordning med uppmaning att inom sju dagar efter utgången av den i 1 mom. nämnda tid avgiva skriftlig förklaring.

Därefter förfares i ärendet på sätt i 10 § är stadgat; och bör landshövdingen skyndsamt underställa sitt i saken meddelade utslag Högsta förvaltningsdomstolens prövning.

§ 16.

Året efter det, varunder de i 14 § nämnda val försiggått, skall ny fullständig vallängd med tilläggsförteckningar för två år uppgöras i den ordning, som i detta kapitel stadgats.

III KAP.

Om valmansföreningar och valmansförbund.

§ 17.

Hava valmän till ett antal av minst tjugu genom en av dem undertecknad skrift sammanslutit sig för visst lands-

tingsmannaval samt i skriften nämnt den eller de personer, om vilkas väljande de enats, vare sådan valmansförening berättigad att hos centralnämnden anhålla, att föreningens kandidatlista offentliggöres och införes i den valsedel, vilken skall vid valet användas.

§ 18.

Skrift, varigenom valmansförening bildas, skall ange föreningens hemort och innehålla bemyndigande för minst en av föreningens medlemmar att vara dess ombudsman i saken, så ock vara dagtecknad. Kandidatlistan bör tydligt upptaga namnen å de personer, högst tre till antalet, vilka föreslås till landstingsmän, och dessas yrke eller syssla och boningsort.

Skriften får ock ange det allmänsträvande, vilket föreningen anser böra förverkligas, eller viss lösen, som betecknar föreningens uppfattning i någon allmän fråga.

§ 19.

Anhållan om offentliggörande av valmansföreningens kandidatlista göres å föreningens vägnar skriftligen av ombudsmannen. Äro två eller flere ombudsmän utsedda, äga de blott tillsammans företråda föreningen, och gälle om envar av dem vad nedan om ombudsman sägs.

Ansökningen skall åtföljas såväl av den skrift, varigenom valmansföreningen bildats, som av särskild utskrift av dess kandidatlista. I ansökningen skall ombudsmannen försäkra, att de personer, vilkas namn ingå såsom underskrifter å sagda skrift, egenhändigt undertecknat densamma och äro valberättigade, så ock att de föreslagna äro villiga att mottaga landstingsmannauppsdrag.

Ombudsmannens egenhändiga namnteckning å ansökningen skall vara av två

vittnen med angivande av deras yrke och hemvist bestyrkt.

Har ombudsmannen uppsåtligen eller av vårdslöshet intygat vad icke är sant, eller eljest i sysslan felat, straffes såsom tjänsteman för brott i tjänsten.

§ 20.

Ansökningshandlingarna, vilka i 19 § omnämnts, skola av ombudsmannen själv eller genom befullmäktigat ombud till centralnämnden ingivas senast å trettiöförsta dagen före valdagen.

Hava handlingarna inlämnats till postbefordran så tidigt, att de senast å nyssnämnda dag bort till nämnden inkomma, vare ock det gilt.

§ 21.

Avlider någon, som är å valmansförenings kandidatlista upptagen, eller finnes han icke mera valbar, bör ombudsmannen utstryka hans namn från listan.

§ 22.

Vill valmansförening i anledning därav, att någon av föreningen uppställd kandidat jämväl förekommer å annan valmansförenings kandidatlista, utstryka dennes namn från sin lista eller ersätta det med ett annat, stånde det föreningen fritt.

Innehåller ej den skrift, varigenom föreningen bildats, uttryckligt bemyndigande för ombudsmannen att besluta sådan åtgärd, kan den vidtagas på grund av dagtecknad skriftlig förklaring, vilken underskrivits av minst halva antalet av dem, som undertecknat förstnämnda skrift.

§ 23.

Anmälan om ändring av valmansförenings kandidatlista skall skriftligen göras av ombudsmannen hos centralnämnden senast å sextonde dagen före valdagen

och vara så besannad, som i 19 § sagts.

Är ej ombudsmannen själv befogad att vidtaga ändringen, skall anmälan åtföljas av sådan förklaring, som i 22 § 2 mom. nämnts, och innehålla ombudsmannens försäkran, att underskrifterna tillkommit genom egenhändig namnteckning.

§ 24.

Vilja två eller flere valmansföreningar med varandra samverka för valet, äge de rätt att sammansluta sig till ett valförbund.

Om sådan sammanslutning böra de i valförbundet ingående valmansföreningarnas ombudsmän göra anmälan hos centralnämnden.

Ej må sammanlagda antalet av ett valförbunds kandidater överstiga det antal landstingsmän, som för landskapet skall väljas.

§ 25.

Anmälan, som i 24 § nämnts, skall ske skriftligen samt upptaga samtliga kandidatlistor, vilka de i valförbundet ingående valmansföreningarna slutligen uppställt.

Sådan anmälan, vilken må göras i en skrift, skall vara dagtecknad och av ombudsmannen underskriven, varhos deras namnteckningar böra vara så bestyrkta, som i 19 § föreskrives.

§ 26.

Valmansförening, som redan tillhör ett valförbund, kan icke ingå i annat valförbund. Ej heller kan förbund ingås emellan skilda valförbund.

§ 27.

Sedan valförbund emellan valmansföreningar anmälts, kan i de kandidatlistor, vilka förklaringen om förbundets bildande upptager, endast sådan ändring vidtagas, som i 21 § är nämnd.

IV KAP.

Om Centralnämnds förberedande
åtgärder för valet.

§ 28.

Centralnämnd sammanträder första gången på ordförandens kallelse senast fyrtiofem dagar före landstingsmannavalet för att antaga sekreterare samt bestämma tid och ställe för handlingarnas emottagande ävensom därefter å trettionde, tjuguarda och femtonde dagen före samt senast å andra dagen efter landstingsmannavalet klockan tio före middag och förbliver varje gång samlad, så länge ärendenas handläggning det fordrar.

§ 29.

Å trettionde dagen före landstingsmannavalet föredrages och granskas de ansökningar, som från valmansföreningar inkommit.

Finnes ansökan icke vara behörigen gjord eller valmansföreningar icke hava lagligen bildats, skall underrättelse meddelas dess ombudsman, att ansökningen icke bifallits, samt skälen för avslaget tillika angivas.

§ 30.

De ansökningar, vilka behöringen gjorts för lagligen bildade valmansföreningar, förses med ordningsnummer i fortlöpande följd.

Ansökningens ordningsnummer tecknas jämväl överst å den ansökningen åtföljande utskriften av kandidatlistan, varjämte närmast under ordningsnummern införes föreningens hemort och dess allmänsträvande eller lösen, om sådan finnes angiven.

§ 31.

Centralnämnden vidtage härå genast åtgärd att samtliga med ordningsnummer

försedda kandidatlistor, envar med sin överskrift, varda sålunda sammanställda, att de ingå å samma sida av ett blad i ordningsföljd efter envars ordningsnummer och avskilda från varandra genom tydliga linjer.

Har i fall, som i 29 § mom. 2 sagts, valmansförening inom sju dagar inlämnat ny, i anmärkt avseende rättad, men för övrigt oförändrad ansökan, skall denna föredragas och granskas å tjuguarda dagen före landstingsmannavalet.

Vid samma tillfälle upptages ock till prövning ansökan, som utan sökandens vållande sentida inkommit. Finnes ansökningen då behörig, varde kandidatlista särskilt offentliggjord såsom nedan stadgas.

§ 32.

Så snart den i § 31 föreskrivna sammanställningen skett, skall densamma samt i det fall, som omförmälts i § 31 mom. 2, den särskilda kandidatlistan införas två gånger å första sidan i den i landskapet utkommande tidning, vari landskapsmyndigheternas allmänna förfoganden offentliggöras.

§ 33.

Vid det sammanträde, som vidtager å femtonde dagen före valet, föredragas och granskas inkomna anmälningar om ändring av redan offentliggjord kandidatlista och om valförbund.

Kan anmälan icke godkännas, förfares som i 29 § 2 mom. sagts.

Härefter skall med ledning av godkända anmälningar, sammanställningen behörigen rättas och alla till samma valförbund hörande kandidatlistor däri så sammanföras under gemensam överskrift och avskilda från övriga listor, att förbundet och de kandidatlistor, vilka detta omfattar, tydliggen framstå.

§ 34.

Centralnämnden låte härå skyndsamt trycka denna sammanställning till valseedel för landskapet och tillsände valnämnden i varje röstningsområde sådana till erforderligt antal under omslag, förseglat med valkretsens sigill och försett med påteckning om valsedlarnas antal.

Valsedlarna böra vara tryckta på ofärgat papper samt så inrättade, att tydligt framgår, huru de hopvikas och tillslutas, och få icke upptaga annat än vad ovan stadgats.

§ 35.

Jämte valsedlar tillhandahållas valnämnderna tillräckligt antal exemplar av valsekeln på färgat papper samt valstämpel med tillbehör. Sistsagda exemplar av valsekeln bör på lämpligt sätt spridas bland befolkningen.

Valstämpeln skall vara lika för alla röstningsområden inom landskapet.

V KAP.

Om val.

§ 36.

Den 15 juni det år, under vilket tiden av tre år från senaste års landstingsmannaval tilländagår, vidtager valförrättning i varje röstningsområde klockan nio på morgonen samt fortgår till klockan åtta på aftonen eller längre, om sådant befinnes vara nödigt, med mellantid av högst två timmar enligt valnämndens bestämmande.

Har landshövdingen förordnat om nya val, vidtager valförrättningen å första dagen i den kalendermånad, som begynner näst efter sextio dagar från det förordnandet kungjordes, samt fortgår såsom i 1 mom. sagts.

§ 37.

Å valnämnden ankommer att vidtaga alla för förrättningen erforderliga anordningar.

Särskilt skola sådana åtgärder vara vidtagna, att icke någon må utfå valseedel innan han befunnits valberättigad, så ock att valman har tillfälle att, under fullt bevarande av valhemligheten, i sin valseedel utmärka huru han röstar, och att nödiga tillbehör härför finnas att tillgå.

Nämnden föranstalte ock, att tillräckligt rymlig plats invid valrummet finnes anvisad för de valmän, vilka avvakta sin tur att inkomma i detsamma, och att denna plats vid det klockslag, då valförrättningen om aftonen skall avbrytas eller avslutas, värder avstängd. Sker uppehåll under dagen, beror av valnämnden, huruvida platsen skall avstängas.

§ 38.

Inom eller invid vallokal må ej tal hållas, ej heller tryckta eller skrivna upprop anslås eller till de väljande utdelas.

§ 39.

Å valnämndens vårdnad ligge, att den i 35 § nämnda, på färgat papper tryckta valsekeln finnes anslagen och även i övrigt att tillgå såväl i själva valrummet som i angränsande rum och förrum.

§ 40.

Vid landstingsmannaval skall närvara särskild av valnämnden antagen person, vilken bör på anhållan av valman biträda denne vid införande av erforderliga beteckningar i valsekeln.

Biträdet skall samvetsgrannt fullgöra valmans anvisning ävensom hemlighålla vad han vid valförrättningen erfar. Bryter han däremot, straffes såsom tjänsteman för brott i tjänsten.

§ 41.

Vid valförrättningen skall nämndens ordförande omedelbart innan röstningen börjar visa de närvarande, att valurnan är tom, samt sedermera öppna det omslag, vari de nämnden tillsända valseدلarna äro insatta.

§ 42.

Valman, som vill utöva sin valrätt, anmäla sig hos valnämnden för uttagande av valsedel.

§ 43.

Vid valet skall valman utmärka den lista, för vilken han avger sin röst, med ett streck samt uppvisa sedan valsedeln hopviken och tillsluten hos valnämnden till avstämpling och insätta, sedan sådant skett, sedeln i valurnan.

§ 44.

Valman är tillåtet att utöva sin rösträtt i annat röstningsområde än det, i vars vallängd han är upptagen, så framt han ingiver för sådant ändamål utfärdat utdrag ur sagda vallängd.

§ 45.

Sedan valman inlagt valsedeln i urnan, utmärkes i vallängden att han utövat sin valrätt. Då valman, i det avseende § 44 innehåller, utfår utdrag ur vallängd, skall ock därom göras anteckning i längden.

§ 46.

Då uppehåll i valförrättningen göres, skall valurnan förseglas med minst två närvarandes sigill och sättas i säkert förvar. När förrättningen därefter fortsättes, bör nämnden innan förseglingen borttages, förvissa sig om, att sigillen äro obrutna.

Innan uppehåll i förrättningen sker eller röstningen förklaras avslutad, skola alla före det i sådant avseende bestäm-

da klockslaget tillstädeskomme valmän äga rätt att rösta.

§ 47.

Så snart röstningen avslutats, uttagas de avgivna valseدلarna ur urnan och räknas öppnade. Likaledes räknas antalet av de personer, vilka enligt anteckningarna i vallängden och protokollet utövat valrätt.

Samtliga avgivna valseدلar inläggas härefter i hållfast omslag, varå minst två av valnämndens medlemmar så anbringa sina sigill, att omslaget är omsorgsfullt förseglat.

Å omslaget tecknas sedan till centralnämnden ställd påskrift samt uppgift om omslagets innehåll.

§ 48.

Kan ej räkning av avgivna valseدلar genast ske, förty att tiden är långt framskriden, förfares med valurnan så som i § 46 sagts, och verkställes de avgivna valseدلarnas räkning och insättande i omslag följande dag.

§ 49.

Vid valförrättningen föres av en medlem i valnämnden protokoll, vari upptages dagen för förrättningen, de närvarande medlemmarne av nämnden, klockslagen, då förrättningen vidtog, uppehåll däri skedde och röstningen förklarades avslutad, de personer, vilka på grund av utdrag ur annat röstningsområdes vallängd deltagit i röstningen, antalet av avgivna valseدلar och av personer, som utövat valrätt, samt tiden då de i § 47 nämnda omslag förseglats, varutom de därvid begagnade sigillen avtryckas i protokollet.

Förrättningen avslutas med protokollets uppläsande och anteckning därå av nämndens ordförande, att protokollet är riktigt, varefter protokollet insättes i om-

slag med påskrift, ställd till centralnämnden.

Tryckta blanketter till protokoll tillhandahållas valnämnden genom centralnämndens åtgärd.

§ 50.

Ordföranden och en medlem i valnämnden skola, så snart ske kan, personligen till närmaste postanstalt inlämna de i § 47 nämnda valsedlarna samt valprotokollet, vardera under sitt omslag.

VI KAP.

Om grunderna för röstberäkningen.

§ 51.

Den, vilken uppförts i främsta rummet på kandidatlistan tillkommer en röst, den andra i ordningen en halv röst och den tredje en tredjedels röst.

Sammanlagda beloppet av de röster, envar kandidat sålunda erhållit, utgör hans rösttal.

§ 52.

Är någon av dem, på vilka valman röstat, icke valbar, gälla likväl valmannens röst för de övriga.

Har valman å sin valsedel utmärkt flere än en kandidatlista, eller i den av honom utmärkta kandidatlistan vidtagit ändring, eller försett valsedel med särskilt märke eller sin namnteckning, eller använt annan än sådan valsedel, som hos valnämnden uttagits, eller befinnes valsedel icke vara avstämplad, vare sådan valsedel ogiltig.

§ 53.

Valsedlar, vilka avgivits för samma valmansförenings kandidatlista, gälla tillsammans såsom en röstgrupp.

§ 54.

Kandidaterna inom samma röstgrupp hava företräde framom varandra efter storleken av de rösttal, vilka de var inom gruppen enligt 51 § erhållit, och anses vara i den härigenom angivna ordningen av gruppens samtliga valmän uppställda.

Varje kandidat inom röstgruppen erhåller förty, för bestämmande av företrädet mellan honom och övriga gruppers kandidater, ett jämförelsetal, vilket för den främsta i röstgruppen är lika med gruppens sammanlagda valsedelantal, för den andra hälften och för den tredje tredjedelen därav.

§ 55.

Höra två eller flere röstgrupper till ett valförbund, bilda de en sammansatt röstgrupp, i vilken deras kandidater tillkommer företräde framför varandra efter storleken av de jämförelsetal, envar av dem enligt § 54 mom. 2 erhållit. Är någon kandidat gemensam för två eller flere av de enkla röstgrupperna, bestämes hans plats i ordningsföljden av hans hopräknade jämförelsetal.

I sålunda bestämd ordning skola alla de kandidater för vilka röster inom den sammansatta röstgruppen avgivits, anses vara av gruppens samtliga valmän uppställda, och tilldelas dem förty nya jämförelsetal, så att den första av kandidaterna till jämförelsetal erhåller den sammansatta röstgruppens hela valsedel, den andra hälften därav, den tredje tredjedelen, den fjärde fjärdedelen och så vidare.

§ 56.

Är någon kandidat i annat fall, än i 55 § sagts, gemensam för två eller flere röstgrupper, enkla eller sammansatta, vare sammanräknade beloppet av de jämförelsetal, han i dem erhållit, hans slutliga jämförelsetal.

§ 57.

Vid lika rösttal eller jämförelsetal avgör lottnings.

VII KAP.

Om fastställande av valets utgång och om fullmakts utfärdande.

§ 58.

Såsnart från röstningsområde dess valsedlar till centralnämnden inkommit, skola omslagen öppnas och valsedlarna räknas i närvaro av nämndens samtliga medlemmar.

Därefter skola valsedlarna öppnas och ordnas efter de enkla röstgrupperna, vilka desamma bilda, samt valsedlarna i varje grupp och de i denna uppförda kandidaternas röster räknas.

Valsedlar, vilka befinnas ogiltiga, läggas åt sidan och insätts sedan i särskilt omslag, som förseglas.

§ 59.

Sedan valsedlarna från varje röstningsområde så räknats och ordnats samt de genom dem avgivna rösterna så sammanräknats, som i 58 § sagts, skola alla till samma röstgrupp hörande valsedlar från de skilda röstningsområdena sammanföras samt inom varje röstgrupp de där uppförda röster hopräknas.

§ 60.

Härefter förfäres på följande sätt:

a) kandidaterna inom varje enkel röstgrupp uppskrivas i ordning efter storleken av sina rösttal, varjämte dem på grund av 54 § 2 mom. tillkommande jämförelsetal utsätts;

b) kandidater inom sammansatt röstgrupp uppskrivas i den genom 55 § 1 mom. bestämda ordning samt med de

jämförelsetal, som uträknas efter 2 mom. i sagda paragraf;

c) har samma kandidat jämförelsetal i två eller flera av de sålunda bildade slutliga grupperna, avföres han från dem alla och uppskrives särskilt för sig med slutligt jämförelsetal, efter vad i 56 § sägs.

d) samtliga kandidater uppskrivas ånyo efter storleken av sina slutliga jämförelsetal med utsättande jämväl av dessa tal.

§ 61.

Sedan samtliga kandidater sålunda ordnats efter storleken av sina slutliga jämförelsetal, förklarar centralnämnden de främsta trettio valda, låter samma dag genom anslag i nämndens förrum därom tillkännagiva, med uppgift tillika, vilka i fall av avgång skola närmast inträda i de valdas ställe, och utfärdar fullmakt för envar av de valda.

§ 62.

Ledighet efter avgången landstingsman fylles främst ur den enkla röstgrupp, i vilken han blivit vald och inträder i hans ställe den, vilken där erhållit högsta jämförelsetalet näst efter den eller de valda. Finnes ej sådan, fylles ledigheten efter samma grunder ur den sammansatta röstgrupp, i vilken den enkla röstgruppen ingick.

Kan ledigheten ej heller på detta sätt fyllas, inträder den, vilken hade högsta jämförelsetal bland dem, som tidigare icke förklarats valda.

Var den avgångne gemensam för skilda grupper, fylles ledigheten närmast ur den röstgrupp, i vilken han hade högsta jämförelsetalet.

§ 63.

Fullmakt för landstingsman skall hava följande lydelse:

"Vid landstingsmannaval, som den

..... förrättats i landskapet Åland, har N. N., bosatt ..... blivit utsedd till medlem av landskapets landsting för tiden från den ..... till den ..... såvida landstinget icke därförinnan blivit upplöst; och gäller detta intyg såsom landstingsmannafullmakt." Ort och tid.

Vid uppkommen ledighet utfärdar centralnämnden fullmakt åt den, som jämlikt 62 § skall träda i den avgångnes ställe. I sådant fall bör fullmakt vara av följande lydelse:

"Sedan vid landstingsmannaval, som den ..... förrättats i landskapet Åland, N. N. valts till medlem av landstinget för tiden från den ..... till den ..... såvida landstinget icke därförinnan blivit upplöst, men denna plats blivit ledig, har enligt 62 § i vallagen av den ..... N. N. bosatt ..... blivit utsedd att inträda såsom medlem av landstinget; och gäller detta intyg såsom landstingsmannafullmakt." Ort och tid.

§ 64.

Alla valsedlar skola härå insättas i omslag, som förseglas med centralnämndens och ordförandens sigill och förvaras intill dess nästföljande val försiggått.

Samtliga uträkningar skola genomdragas och på enahanda sätt förseglas samt förvaras såsom bilaga till protokollet.

§ 65.

Då uppehåll i förrättningen sker, skola samtliga valsedlar och uträkningar hållas så förvarade, att icke någon har tillgång till desamma.

§ 66.

Vid centralnämndens sammanträden föres protokoll, vari upptages dagen för sammanträdet, klockslagen då det vidtog, uppehåll skedde och sammanträdet avslöts, de närvarande medlemmarna samt

besluten; dock får innehåll av beslut även angivas genom hänvisning till brev eller annan expedition.

Särskilt skall i protokollet upptagas antalet av ogiltiga valsedlar i varje röstningsområde.

Protokollet underskrives av sekreteraren och dess riktighet bestyrkes av ordföranden.

§ 67.

Då valets utgång fastställs, skola i protokollet nämnas såväl de valda som de, vilka i fall av avgång skola inträda i de valdas ställe.

Envar av dessa upptages med angivande av hans namn, yrke eller syssla och boningsort, ävensom hans rösttal och jämförelsetal.

§ 68.

Centralnämnden skall underrätta landshövdingen i landskapet och valnämnderna om valets utgång samt offentliggöra densamma och de valdas jämförelsetal i sådan tidning, i vilken landskapsmyndigheternas förfoganden kungöras.

Därjämte låte centralnämnden tillstålla envar av de valda hans fullmakt.

§ 69.

Vid centralnämndens sammanträden för valsedlars räknande och för fastställande av valets utgång skall ombudsman för valmansförening äga rätt att närvara.

§ 70.

Från centralnämnden utgående expeditioner underskrivas å nämndens vägnar av ordföranden och kontrasieras av sekreteraren.

VIII KAP.

Om besvär över landstingsmannaval.

§ 71.

Vill någon överklaga landstingsman-

naval, göra det genom skriftliga besvär, vilka senast å den fjortonde dagen efter den, då valets utgång enligt 61 § genom anslag offentliggjordes, före klockan tolv på dagen till landshövdingen ingivas.

§ 72.

Hava besvär över landstingsmannanaval inkommit, infordre landshövdingen genast de upplysningar och förklaringar, vilka besvären påkalla, och meddele sedan skyndsamt utslag i saken.

§ 73.

Angående offentliggörande av landshövdingens utslag och enskild sakägares underrättande om detsamma, så ock om

ändringssökande däri, länder till efterrättelse, vad i 11 och 12 §§ stadgats.

IX KAP.

Särskilda stadganden.

§ 74.

Samtliga utgifter för landstingsmannanaval bestridas ur landskapets medel.

§ 75.

Är i denna lag för visst fall utsatt dag helgdag, gälle första helgfria dag därefter såsom för sådant fall bestämd.

Mariehamn den 17 december 1923.

På landstingets vägnar:

JULIUS SUNDBLÖM
talman.

Johannes Eriksson
vicetalman.

Aug. Karlsson
vicetalman.